

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

לז לאקזי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

תרגום אשכנזי

דער פֿריהער וויסטע וואָרדעם
אויגע איינעם יעדען פֿאַראַ-
בערגעהענדען; (לה) דאָן ווער-
דען זיאַ זאָנען: דיעזעס פֿאַר-
מאָהלס וויסטע לאַנד. אויסגע-
ו אָרדען וויא דער גארטען עדן,
דיא פֿערפֿאַללענען, פֿער-
דעטען אונד פֿעהרעהערטען
שטעדטע ווערדען אלס פֿע-
סטינגען בעוואָהנט; (לו) אונד
דאָן ווערדען ערקענגען דיא
פֿעלקער, דיא נאָך אום אייך
הער בליעכען, דאָס איך דער
עוויגע, דאָן ניעדערנגעריסע-
נע אויפֿגעכויטע, אינד דאָן
פֿערפֿאַרעטע וויעדער בע-
פֿלאַנצט האַבע; איך דער
עוויגע האַבע עם בעשלאָסען
אונד פֿאַללפֿיהרע עם. —
(לז) פֿערנער שפּריכט דער
הער, דער עוויגע: אויך דאָ-
רין ווערדע איך מיך נאָך פֿאַם
הויזע ישראל ערביטטען לאַס-
סען, אום איהנען צו וויללפֿאַה-
רען. — איך ווילל זיא פֿער-
מעהרען, זאָוואָהל מענשען
אַלס פֿיעה. (לח) וויא דיא
העערדען צו הייליגען אָפֿפֿערן,

יחזקאל לו לו

אשר היתה שממה לעיני כל-
עובר: (לה) ואמרו הארץ הלזו
הנשמה היתה כגן עדן והערים
החרבות והנשמות והנהרסות
בצורות ישבו: (לו) וידעו הגוים
אשר ישארו סביבותיכם כיו אני
יהוה בנתי הנהרסות נטעתי
הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי:
(לז) כה אמר אדני יהוה עוד זאת
אדרש לבית ישראל לעשות
להם ארבה אתם כצאן אדם:
(לח) כצאן קדשים כצאן ירושלם
במועדיה בן תהיינה הערים
החרבות מאות צאן אדם וידעו
כי אני יהוה:

לו (א) היתה עלי ידיהוה
ויציאני ברנה יהוה

וויא דיא העערדען צו ירושלים אן ווינען פֿעסטטאָגען, זאָללען דיא וויסטען וואָהנשטאַטטע
ויעדער פֿאַלל ווערדען מיט מענשען אונד פֿיעה, דאָן ווירד מאַן ערקענגען, דאָס איך דער
עוויגע בין.

לו (א) דיא האַנד דעס העררן וואַלטעטע איבער מיך, פֿיהרטע אים געטטליכען גיט.

עד הנה תהיה נענדל ונורעת. (לה) היתה כגן עדן. עכשו נהפכה להיות כגן עדן: והערים
המרכות. זה ימים רבים עכשו בלילות ישבו: (לו) אדרש לבית ישראל. אחפתה להם בחפלות
בדורש אותי על זאת: ארבה אותם. אדם כלאן לרוב: (לח) כלאן קדשים. שהיא חנה
לירושלים במועדי פסחים. לאן חמר בתרגומו אסניון באנשא ואלכמינון בבעירא כלומר שלא
יהיו עונותיה נזכרים עליהם:

לו (א) היחה עלי יד ה' ויוציאני ברנה ה' וגו'. יד ה' כל יד ה' שנכבחה לאן

באור

(לו) כצאן אדם, ארבה בני אדם כלאן, ותחסר כ"ף הדמיון, ארבה כלאן כאדם, על דרך כעמי כעמך
במוסי כמוסך (מ"א כ"כ ד'), ואמר לאן, כי בימים ההם עדריהם היו עשרים. (לח) צאן אדם, לאן וקדם

וויא דיא העערדען צו ירושלים אן ווינען פֿעסטטאָגען, זאָללען דיא וויסטען וואָהנשטאַטטע
ויעדער פֿאַלל ווערדען מיט מענשען אונד פֿיעה, דאָן ווירד מאַן ערקענגען, דאָס איך דער
עוויגע בין.
לו (א) דיא האַנד דעס העררן וואַלטעטע איבער מיך, פֿיהרטע אים געטטליכען גיט.
עד הנה תהיה נענדל ונורעת. (לה) היתה כגן עדן. עכשו נהפכה להיות כגן עדן: והערים
המרכות. זה ימים רבים עכשו בלילות ישבו: (לו) אדרש לבית ישראל. אחפתה להם בחפלות
בדורש אותי על זאת: ארבה אותם. אדם כלאן לרוב: (לח) כלאן קדשים. שהיא חנה
לירושלים במועדי פסחים. לאן חמר בתרגומו אסניון באנשא ואלכמינון בבעירא כלומר שלא
יהיו עונותיה נזכרים עליהם:
לו (א) היחה עלי יד ה' ויוציאני ברנה ה' וגו'. יד ה' כל יד ה' שנכבחה לאן

וַיִּנְיַחְנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה וְהָיָא
 מְלֵאָה עֲצָמוֹת: (ב) וְהֶעֱבִירָנִי
 עֲלֵיהֶם סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת
 מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה
 יִבְשׁוֹת מְאֹד: (ג) וַיֹּאמֶר אֵלַי
 בֶּן-אָדָם הֲתַחֲיֶינָה הָעֲצָמוֹת
 הָאֵלֶּה וַאֲמַר אֲדַנִּי יְהוָה אַתָּה
 יָדַעְתָּ: (ד) וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא
 עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַרְתָּ
 אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֻשׁוֹת שְׁמַעוּ
 דְבַר-יְהוָה: (ה) כֹּה אָמַר אֲדַנִּי
 יְהוָה לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי
 מֵבִיא בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם:
 (ו) וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהָעֲלִיתִי
 עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקַרְמְתִי עֲלֵיכֶם
 עוֹר וְנָתַתִּי בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם

סטע מיך הינוים אינד ליס מיך
 רוהען איז איינעם טהאלע דאז
 פֿאַלל וואָר פֿאַן געביינען.
 (ג) דאָרט פֿיהרט ער מיך אים
 זיא הערום, דאָ לאַגען זעהר
 פֿיעלע איבער דעם טהאלע הייך
 אונד וואַרען זעהר דיררע.
 (ג) ער שפּאַך צו מיר: ערדענע
 זאָהן! קענען דיזען געביינען
 וויעדער אויפֿלעבען? —
 אונד איך ערוויעדערטע: אַסײן
 הערר! אַ עווונער! דאָז ווייסט
 גור דואַ אַלליין. (ד) דאָן שפּראַך
 ער צו מיר: וויזואַנע איכר
 דיזען געביינען, אונד פֿערקײנע
 דע איה: ען: איה- דיררען גע-
 ביינע! הערעט דען או סשפּרוך
 דעם עווונען. (ה) זאָ שפּריכט
 דער הערר, דער אַללמעכטיג-
 גע צו דיזען געביינען: — זע-
 העט! איך ברינגע לעכענס-
 גייסט אין אייך, דאָס איהר
 וויעדער אויפֿלעבעט. (ו) איך
 געבע אייך אַדערן, לאַססע
 פֿלייש וואַלסען איבער אייך,
 איבערציעהע אייך מיט איינער

וידעחם
 הויט, אונד לענע לעכענסגייסט אין אייך, דאָס איהר וויעדער אויפֿלעבעט אונד ער-
 קענע

ר ש י

נפיה הוא שפיה הרוח כופה אוחו לילך נמשחג אל מקום שהרוח חפץ: והיא
 מלאה עצמות. רבותינו אמרו שהיו משבט אפרים שילאו ממזרים לפני הקץ והרגום אנשי
 גת הנולדים בארץ כנע"ש נד"ה: (ב) והעבירני עליהם סביב. לנקעה ולא הכניסו לתובה לפי
 שהיה כהן: (ג) החסיינה. הנראה בעיניך שיוכלו לחיות: (ו) ונתתי עליכם גידים וגו'.
 ובספר איוב הוא אומר עור ובשר תלנישני תחילה ואח"כ ובעצמות וגידים תסוכנני אלא למה
 היו אלו דומים לאדם שפושט וחוזר ולבוש שמה שפושט אחרון לבוש ראשון אבל בתחלת בריית
 הוולד עור ובשר תחלה ואח"כ עצמות וגידים: וקרמתי. לשון קרום איקרוטייאר"יש בלע"ז:
 ויהי

ב א ו ר

לו (א) מלאה עצמות, ת"י גרמי אנשא, ומתרגום השבעים נראה כאלו היה נכחנ בנוסחא
 שלפניהם, עצמות אדם. (ב) והעבירני, במראה הנבואה. ולא היו דברים ממש
 וגם לדעת רבי יהודה בתלמוד סנהדרין דף (נ"ב ע"ב) היה רק משל (רד"ק). (ג) אחה ידעח
 נחרגום יונחן אתגלי קדמך. (ו) וקרמתי, כסוי עור על הנשר נקרא כן, לפי שהעור נעשה גלדים
 גלדים

וידעתם כי אני יהוה: (ז) ונבאתי
 כאשר צויתי ויהי קול כהנבאי
 והנה רעש ותקרבו עצמות
 עצם אל עצמו: (ח) וראיתי והנה
 עליהם גידים ובשר עליה ויקרם
 עליהם עור מקמלה ורוח אין
 בהם: (ט) ויאמר אלי הנבאי הרוח
 הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח
 כה אמר ו אדני יהוה מארבע
 רוחות באי הרוח ופתי בהרוגים
 האלה ויהיו: (י) והנבאתי כאשר
 צוני ותבוא בהם הרוח ויהיו
 ויעמדו על רגליהם תיל גדול
 מאד מאד: (יא) ויאמר אלי בן
 אדם העצמות האלה כל בית
 ישראל הנה הנה אמרים יבשו

קענעט דאס איך דער עויגע
 בין. — (ז) איך וויזואנטע אל-
 זא וויא מיר בעפאָהלען וואַרד,
 אונד אלס איך זאָ וויזואנטע,
 ענטשטאָנד איין גערייש, דאָ
 געטאָזע (חיינער בעזעגונג), —
 דיא געביינע פֿינטען זיך אין
 איינאָנדער, איין ביין צו דעם
 אנדערן. (ח) איך זעהוין, דאָ
 וואַרען אַדערן אויף איהנען,
 פֿלייש ערהאַכ זיך, אינד איינע
 הויט שפּאַנטע זיך אויף איה-
 נען; נור לעבענסגייסט וואַר
 נאָך ניכט אין איהנען. — (ט) דאָ
 שפּראַך ער צו מיר: וויזואנטע
 איכר דען גייסט! וויזואנטע ער-
 דענוואָהן! אונד פֿערקינדע דעם
 גייסטע: זאָ שפּריכט דער הערר
 דע אללמעכטיגע: פֿאָן אלי-
 לען פֿיער ווייטען קאָמי-
 סע הערבייא, דוא
 גייסט! אונד הויכע
 דיעזע לייכען און דאָס
 זיא אוי פֿלעבען. —
 (י) איך וויזואנטע, וויא מיר
 בעפאָהלען וואַרד, אונד דער

לעבענסגייסט קאם אין זיא, זיא לעכטען אויף, אונד שטעלטען זיך אויפֿרעכט,
 איינע אונגעמיין גראָסע מעננע. — (יא) דאָן שפּראַך ער צו מיר: ערדעני-
 זאָהן! דיעזע געביינע, בעדייטען דאָן גאַנצע הויז ישראל, — זיא זאָגען: פֿערדאָרם
 איזט

ר ש י

(ז) ויהי קול. והנה רעש העלמות שהיו טופחין זה לזה: עלם אל עלמו. ענמוס כל ח' כל
 מקום שנתפזרו היו קופלין ומתקרבין כל ח' וא' אלל מקום מבוכו: (ט) מארבע רוחות כל מקום
 שהלכו נשמותיהם לשוט לד' רוחות העולם משם יתקבלו ויבאו: וכפי. כמו נופח באש פתס
 ישעיה נ"ד: (יא) העלמות האלה כל בית ישראל המה. רמו ודוגמא לכל בית ישראל בגלותם
 המה

ב א ו ר

גלדים, וידוע מדברי חז"ל לשון נחקדמו פניה (י"א חייכל). (ז) עצם אל עצמו, הראוי לו
 להתחבר עמו כפי הילוכה, וכן תרגמו גם השנטיים. (ח) ויקרם, פעל עומד, וקרמתי
 פעל יולא (ד"ק). (ט) בהרוגים האלה, אינו אומר הרוגי מלכות אלא ר"ל במתים, כי ההרונה
 נאמרת ג"כ על המתים בלי מרכ, כמו יסו הרוגי מות (ירמיה י"ח ג"ח) (הכ"ל). (יא) כל
 ביח ישראל המה, משל המה על בית ישראל.

עֲצֻמוֹתֵינוּ וְאֶבְדָּה תְּקוּמֹתֵינוּ
 נִגְזְרָנוּ לָנוּ: (יב) לִכֵּן הִנְבֵּא
 וְאִמְרַתְּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדַנִּי
 יְהוָה הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת־
 קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהֵעֲלִיתִי אֶתְכֶם
 מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי
 אֶתְכֶם אֶל־אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל:
 (יג) וַיִּדְעֶתֶם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחֵי
 אֶת־קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבְהֵעֲלוֹתֵי
 אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי:
 (יד) וְנָתַתִּי רוּחִי בְּכֶם וְהֵייתֶם
 וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אֲדַמַּתְכֶם
 וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבְרַתִּי
 וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה: (טו) וַיְהִי
 דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (טז) וְאַתָּה
 בְּרֹאֵם קַח־לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתַב
 עָלָיו לַיהוָה וּלְבָנֵי יִשְׂרָאֵל

אִישׁ אֶבְדָּה נִגְזְרָנוּ לָנוּ הִנְבֵּא
 אֶתְכֶם אֶל־אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל:
 (יג) וַיִּדְעֶתֶם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחֵי
 אֶת־קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבְהֵעֲלוֹתֵי
 אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי:
 (יד) וְנָתַתִּי רוּחִי בְּכֶם וְהֵייתֶם
 וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אֲדַמַּתְכֶם
 וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבְרַתִּי
 וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה: (טו) וַיְהִי
 דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (טז) וְאַתָּה
 בְּרֹאֵם קַח־לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתַב
 עָלָיו לַיהוָה וּלְבָנֵי יִשְׂרָאֵל

חברו

אִינֶע טאַפֿעל, אונד שרײַבע דאַרויף: פֿיר יהודה אונד פֿיר דיא קינדער
 ישרא'לם

ר ש י

המה שהיו הם אומרים יבשו עצמותינו בלכות אבדה תקומתנו ומה נחיל למשועב עוד - ד"א
 כלם אלו משל ישראל היו ומפני שהייתי עכשיו הם אומרים אבדה תקומתנו ולא נחיה עוד
 שנית כשימיו המתים: (יב) לכן הנבא. שעתיד אני להמיתם שנית: (טז) ואתה בן אדם
 קח לך עץ אחד וגו' וכחוב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו. ד' תיבות הללו כחוב עליו
 לומר עץ זה ליהודה ולשבת בנימין שלמה עליו ולקח עץ אחד וכחוב עליו זה ליוסף עץ אפרים
 ושאר

ב א ו ר

(יד) רוחי, זה רוח השכל (הנ"ל). עץ, מ"י לוחא, וכן נראה כי עליהן כחבו. (טז) קח
 לך עץ, ראה מה שאמרתי (לעיל י"ג ג') למה לזה ה' להבניאים לעשות דברים כאלה -
 ליהודה ולבני ישראל חבריו, אלה הדברים אשר יחובו על העץ. ולבני ישראל מוסב על בנימין,
 לפי

חברו ולקח עץ אחד וכתוב עליו
 ליוסף עץ אפרים וכל בית
 ישראל חברו: (יז) וקרב אתם
 אחד אל-אחד לה לעץ אחד
 (והיו לאחדים בידה: (יח) וכאשר
 יאמרו אליה בני עמך לאמר
 הלוא תגיד לנו מה-אלה קד:
 (יט) דבר אליהם כה-אמר אדני
 יהוה הנה אני לקח את-עץ יוסף
 אשר ביד-אפרים ושבטי ישראל
 חברו ונתתי אותם עליו את-עץ
 יהודה ועשיתם לעץ אחד והיו
 אחד בדי: (כ) והיו העצים אשר
 תכתב עליהם בידה לעיניהם:
 (כא) ודבר אליהם כה-אמר אדני
 יהוה הנה אני לקח את-בני
 ישראל מבין הגוים אשר
 הלכו-שם וקבצתי אתם מסביב
 והיבאתי אותם אל-אדמתם:
 (כב) ועשיתי אותם לגוי אחד
 בארץ בהרי ישראל ומלך אחד

ישראלים, זיינע פֿער.
 בינדעטען, דאָניס איינע
 אנדערע טאַעל אינד שריבע
 דאָרויף: פֿיר יוסף דען
 שטאַם אפרים'ס אונד
 פֿיר דאָן גאַנצע הויז
 ישראל זיינע פֿערביני
 דעטען. (יז) פֿיגע זיאָדאָן
 איינע צור אנדערן, דאָס זיא
 איינע טאַעל ווערדען,
 אונד אין דיינער האַנד נור איי-
 נע איינציגע אויסטאַען.
 (יח) אונד שפּריכט דאָן דיין
 פֿאַלק צו דיר: מעכטעסט דוא
 אונז ניכט זאַגען, וואָס די עועס
 דיר בעדייטעט? (יט) ערוועי-
 דערע איהנען, זאָ שפּריכט דער
 הערר, דער עוויגע: זעהעט!
 איך נעהמע דען שטאַם יוסף
 דער אונטער אפרים'ס הערר.
 שאַפט שטעהט, זאָ וויא דיא
 שטעממע ישראל'ס, זיינע פֿער-
 בינדעטען, פֿיגע איהנען דען
 שטאַם יהודה כייא, מאַכע זיא
 צו איינעם גאַנצען, אונד זיא בליי-
 בען אימער איינעס אין מיינער
 האַנד. (כ) אונד דיא טאַעלן,
 וואָרויף דוא געשריעבען, האַל-
 טע פֿאַר איהרען אויגען אין
 דער האַנד, (כא) אונד זאַגע איה-
 נען, זאָ שפּריכט דער הערר,
 דער עוויגע: זעהעט! איך נעהי-
 מע דיא קינדער ישראל'ס אויס
 דען פֿעלקערן אונטער וועלכע
 זיא איינגעוואַנדערט זינד,

זאממלע זיא אין. פֿאָן אַללען זישען, אונד פֿיהרע זיא אין איהר לאַנד, (כב) מאַכע זיא
 וועדער צו איינעם אייגען פֿאַלקע, אין דעם לאַנדע אין דען געבירגען ישראל'ס; אונד
 ר ש"י

זאָר חשעט שטיים שהיו לחלו יבנעם שהיה מכנז חכמים: (יז) והיו לאחדים. אני לחנכם
 לשני העמים שהם עץ אחד נידך: (יט) כנה חזי לוקח את עץ וגו'. שלא יהיו עוד לשני

כי ידיו היו חמיד עם בית יהודה אפרים, לכי שנעת שחלקם המלכות הים מלך יבנעם

יהיה לכלם למד ולא יהיה עוד
 לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי
 ממלכות עוד: (כג) ולא יטמאו
 עוד בגלוליהם ובשקוציהם
 ובכל פשעיהם והושעתיו אותם
 מכל מושבתיהם אשר חטאו
 בהם וטהרתיו אותם והיו לי לעם
 ואני אהיה להם לאלהים:
 (כד) ועבדי דוד מלך עריהם ורועה
 אהר יהיה לכלם ובמשפטי ילכו
 וחקותי ישמרו ועשו אותם:
 (כה) וישבו על הארץ אשר נתתי
 לעבדי ליעקב אשר ישבו בה
 אבותיכם וישבו עליה המה
 ובניהם ובני בניהם עד עולם
 ודוד עבדי נשיא להם לעולם:
 (כו) וקרתי להם ברית שלום
 ברית עולם יהיה אותם ונתתים
 והרביתיו אותם ונתתיו את
 מקדשי בתוכם לעולם: (כז) והיה

חרגום אשכנזי קט

א יין קעניג ווירד זיא אללע
 זאמט בעהעררשען, נייע זאל
 לען זיא וויעדער צווייא פֿעלקר
 אויסמאָען, אונד נייע מעהר
 אין צווייא רייכע צערטהוילט
 זין, (כג) אויך זאללען זיא זיך
 ניכט מעהר פֿעראונררייניגען,
 דורך איהרע געטצען, הורך
 איהרע גרייעל אונד דורך
 אללע איהרע פֿרעפֿעלטשאַ
 טען; איך פֿיהרע זיא הילפֿרייך
 הערויס אויס אללען איהרען
 וואָהנפֿלאַטצען וואָ זיא געזיג
 דיגעט האַבען, אונד רייניגע
 זיא, זיא ווערדען מיין פֿאַלק
 אונד איך ווערדע איהר גאָטט
 זיין. (כד) אונד מיין קנעכט דוד
 ווירד קעניג זיין אַבער זיא, זיא
 אללע ווערדען נור אייניגען
 הירטען האַבען, ווערדען וואָג
 דעלן נאָך מיינען רעכטען, מיי
 געגעטצע בעקאָכטען אונד
 זיא אויסאיכען. (כה) זיא ווער
 דען וואָהנען אין דעם לאַנדע,
 דאָז איך מיינעם קנעכטע יעקב
 געגעכען, אונד וואָ איהרע
 פֿאַהרפֿאַהרען וואָהנטען; זיא,
 איהרע קינדער אונד איהרע
 קינדעסקינדער ווערדען אויף
 איממער דאָרין וואָהנען אונד
 מיין קנעכט דוד זאלל איהר
 פֿירשט זיין איממערדאָר.

משכני

יהו קרי

געהע איך איין מיט איהנען, איך עוויגעם בינדנים זאלל עס איהנען זיין, זעטצע זיא פֿעסט,
 פֿערמעהרע זיא, אונד ערריכטע מיין הייליגטהום אויף איממער אין איהרער מיטטע.

ר ש י

ממלכות: (כה) לעבדי ליעקב. כעין שנחמיה ליעקב בלא מלכים:

ב א ד ר

זשה משנת אפרים, נקראו עשרת השבטים על שם אפרים. (כג) והושעתיו, ע"ד וקושעתיו
 חתכם מכל טומאותיכם (לעיל ל"ו כ"ט) כלומר תהיה נעזרם עת ימלכו לעזוב מושנחמיהם אפי
 כס חטחו (וזהו עופען). (כו) ונתתים, פינוש ונתתים בארני (כד"ק).

תרגום אשכנזי

(כז) מינע רעוידענץ ווירד בייא איהנען זיין, איך ווילל איהר גאטט זיין אונד זיא זאללען זיין מיין פאלק. (כח) דאן ווערדען דיא פעלקער ערקעננען, דאס איך דער עוויגע עס בין, דער ישראל הייליגעט, ווען מיין הייליגטהום אויף איממער אונז טער איהנען זיין ווירד.

לח (א) דעס עוויגען וואָרט וואָרד מיר וויא פאלגט:

(ב) ערדענוואָהן! ווענדע דיין אנגעזיכט געגען גוג, נאָך דעם לאַנדע מגוג הין, (געגט) דען פאַרציגליכסטען פֿירשטען איבער משך אונד חובל, אונד ווייזונגען איבער איהן.

(ג) פֿערקינדגע, זאָ שפּריכט דער הערר, דער עוויגע: איינסט פֿערהענגע איך איבער דיך גוג, פֿאַרציגליכסטען פֿירשטען פֿאַן משך אונד חבל.

(ד) איך סאַע דיך פֿערוועגען, איך כרינגע איינען הצמען אין דייע בעקען, ציעה דיך הינג וועג

יחזקאל לו לח

משכני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: (כח) וידעו הגוים כי אני יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם:

לח (א) ויהי דבר יהוה אלי לאמר: (ב) בן אדם

שים פניך אל גוג ארץ המגוג נשיא ראש משך ותבל והנבא עליו: (ג) ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותבל: (ד) ושובבתיך ונתתי חתים בכתפך והוצאתי אותך

ואח

ואח

ר ש י

לח (ב) אל גוג. כך שם המלך: המגוג. שם האומה כד"א גומר ומגוג (בראשית י'): (ד) ושובבתיך. אעשה אותך שובב אננווי"שיר בלע"ז כל ההולך בשירות לבו נקרא שובב כמו (ישעיה ב"ז) וילך שובב בדרך לבו: ונחתי חתים בלתיך. דרך חיה להזכירה בחתים שבלתייה לפי שאינה רוצה ללכת גם אני אמן בלכך הוהובין ויכר המושך אותך מארצך לבא

ב א ו ר

לח (ב) גוג, כך שם המלך. המגוג, שם האומה כד"א גומר ומגוג (רש"י). נשיא ראש, סמוך על סמוך, וכן מסכר מפקד העם, (רד"ק). ולי נראה, כי אינו ענין כפול במלות שונות, אבל ענינו כך: כאשר נראה לקמן מפסוק י"א, לא יבא גוג עליהם למלחמה לכנס את ארצם ולמשול עליה כמו נובדנצר ואחרים, אבל רק יבא על עני הפרות לשלול שלל, ואז יהיה מהעמים האלה אשר אינם יושבים תמיד על מקום אחד, אבל ילכו ועוד עם קנינים למקום אשר ימצאו מרעה או ממה להם, ועם כזה לא יסור למשמעת איש אחד, אבל כל משפחה ומשפחה (הקדרע) או איזה משפחות משמענה לקול איש אחד, ובערך אשר תשמענה לו משפחות יותר, תוסיף גם תקפו וגבורתו, ועל הדרך הזה נובל לומר, כי גם ידי משפחות רבות תהיינה עם גוג, עד אשר יגבר מכל הנשיאים האחרים, וע"כ קראו הנביא נשיא ראש, כלומר נשיא אשר הוא הראש בין נשיאים אחרים, ונשיא ראש כמו יאז נשיא ורבים נמוכי, וכן תרגמתי. (ד) ושובבתיך, מענין מדוע שזכרה העם הזה (ירמיה ס"ה) שהוא גשון כרא, והוא ע"ד ואמק את לב כרעה. ונחתי, כ"כ אוליך

במזק